

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai  
Kopija:  
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai  
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai

2026 m. spalio 13 d. Nr. 20261013/01

## **DĖL ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ OPERATORIŲ ĮTRAUKIMO Į YPATINGOS SVARBOS SUBJEKTŲ SĄRAŠĄ IR ATSPARUMO STIPRINIMO TVARKOS**

Lietuvos verslo konfederacija, asociacija INFOBALT ir asociacija „Investors' Forum“ (toliau – Organizacijos) palaiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektu Nr. 26-12847 siūlomo tvirtinti Ypatingos svarbos subjektų atsparumo stiprinimo gairių tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) tikslą stiprinti būtinųjų paslaugų teikimo tęstinumą ir viešojo bei privataus sektorių bendradarbiavimą. Atsižvelgdamos į elektroninių ryšių sektoriaus svarbą valstybės ir visuomenės funkcionavimui, Organizacijos teikia pasiūlymus dėl elektroninių ryšių operatorių įtraukimo į ypatingos svarbos subjektų sistemą, jiems taikomų reikalavimų ir atsparumo stiprinimo priemonių finansavimo.

### **I. Elektroninių ryšių operatorių įtraukimas į Sąrašą**

Elektroniniai ryšiai yra būtini valstybės institucijų veiklai, sveikatos priežiūros, energetikos, transporto, finansų ir kitų sektorių paslaugų teikimui, taip pat gyventojų informavimui ir pagalbos iškvietimui. Todėl reikšmingi elektroninių ryšių tinklų veiklos sutrikimai gali turėti neigiamą poveikį ne tik tiesioginiams paslaugų gavėjams, bet ir kitų būtinųjų paslaugų teikimo tęstinumui.

Elektroninių ryšių svarbą ir jų infrastruktūros priklausomybę nuo kitų sektorių veiklos atskleidė 2026 m. vasarą Lietuvoje praūžusi audra. ESO duomenimis, jos metu elektros energijos tiekimas buvo sutrikęs daugiau kaip 268 tūkst. klientų. Elektros tinklų pažeidimai ir kiti infrastruktūros sutrikimai paveikė ir elektroninių ryšių infrastruktūros veikimą, todėl operatoriams teko pasitelkti rezervinio elektros energijos tiekimo ir kitas paslaugų tęstinumo užtikrinimo priemones. Ši patirtis parodė, kad elektroninių ryšių paslaugų prieinamumas ekstremaliųjų situacijų metu priklauso ne tik nuo pačių operatorių pasirengimo, bet ir nuo kitų sektorių, pirmiausia elektros energetikos, infrastruktūros atsparumo. Kartu ji išryškino poreikį sistemškai stiprinti elektroninių ryšių infrastruktūros atsparumą ir skirtingų sektorių tarpusavio bendradarbiavimą.

Atsižvelgdamos į elektroninių ryšių svarbą būtinųjų paslaugų teikimo tęstinumui ir galimą jų veiklos sutrikimų tarpsektorinį poveikį, **Organizacijos siūlo užtikrinti, kad, sudarant Ypatingos svarbos subjektų sąrašą (toliau – Sąrašas), atitinkamai, į jį būtų įtraukti viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjai.**

### **II. Dubliuojamų reikalavimų ir administracinės naštos vengimas**

Elektroninių ryšių sektoriui jau taikomi išsamūs tinklų atsparumo, paslaugų tęstinumo ir incidentų valdymo reikalavimai, nustatyti Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme (toliau – ERI), Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme ir kituose Direktyvą (ES)

2022/2555 (toliau – NIS2 direktyva) įgyvendinančiuose teisės aktuose, taip pat Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintose Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamo teikimo užtikrinimo taisyklėse. Šis reguliavimas apima rizikos valdymo ir paslaugų atkūrimo planavimą, tinklų stebėseną, incidentų registravimą ir valdymą, darbuotojų mokymus, pratybas bei kitas organizacines ir technines atsparumo užtikrinimo priemones.

Aprašo V skyriuje taip pat numatyti subjektų rizikos vertinimo, atsparumo priemonių nustatymo, atsparumo stiprinimo planų rengimo, mokymų ir pratybų organizavimo, veiklos tęstinumo bei atkūrimo užtikrinimo reikalavimai. Šiame kontekste, svarbu užtikrinti, kad subjektams nebūtų nustatomos perteklinės ar turiniu besidubliuojančios pareigos.

Pažymėtina, kad Aprašo 6.3 papunktyje vienu iš atsparumo stiprinimo uždavinių įvardintas perteklinio bei dubliuojamo teisinio reguliavimo ir nepagrįstos administracinės naštos vengimas. Be to, Aprašo 60 punkte numatyta galimybė pagal kitus teisės aktus parengtas atsparumo užtikrinimo priemones ir dokumentus naudoti Aprašo reikalavimams įvykdyti. Vis dėlto šios nuostatos nepakankamai aiškiai apibrėžia, kokia tvarka pripažįstami pagal kitus teisės aktus jau atlikti vertinimai, įgyvendintos priemonės ir parengti dokumentai. Dėl to praktikoje gali kilti neaiškumų dėl jų pakankamumo ir atsirasti poreikis pakartotinai atlikti iš esmės tuos pačius veiksmus ar rengti turiniu besidubliuojančius dokumentus.

Siekdamos užtikrinti nuoseklų ir proporcingą Aprašo taikymą, **Organizacijos siūlo jame aiškiau įtvirtinti jau įvykdytų reikalavimų pripažinimo principą.** Pagal šį principą subjektų pagal kitus Lietuvos Respublikos ar Europos Sąjungos teisės aktus atlikti rizikos vertinimai, parengti veiklos tęstinumo, incidentų valdymo, kibernetinio saugumo, tinklų vientisumo ir kiti analogiški dokumentai, taip pat įgyvendintos atsparumo priemonės ir atliktos pratybos turėtų būti pripažįstami pakankamais atitinkamiems Aprašo reikalavimams įvykdyti tiek, kiek jų turinys ir apimtis atitinka subjektui taikomus reikalavimus.

Taip pat **Organizacijos siūlo aiškiai numatyti šio principo taikymą elektroninių ryšių sektoriui,** atsižvelgiant į ERI, Kibernetinio saugumo įstatyme, NIS2 direktyvą įgyvendinančiuose teisės aktuose ir Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintose Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamo teikimo užtikrinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus. Tai leistų išvengti pakartotinio iš esmės tapačių vertinimų ir dokumentų rengimo, kartu užtikrinant, kad visi subjektui taikomi atsparumo reikalavimai būtų tinkamai įgyvendinti.

Atsižvelgiant į visa tai, **Organizacijos siūlo tobulinti Aprašo projekto 60 punktą:**

*„60. Subjektas atsparumo užtikrinimo priemonės taiko derindamas su priemonėmis, nustatytomis Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme, 2024 m. spalio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2024/2690, kuriuo nustatomos Direktyvos (ES) 2022/2555 taikymo taisyklės, susijusios su kibernetinio saugumo rizikos valdymo priemonių techniniais ir metodiniais reikalavimais ir išsamesniu atvejų, kuriais incidentas laikomas dideliu, apibūdinimu, skirtais DNS paslaugų teikėjams, aukščiausio lygio domenų vardų registrams, debesijos kompiuterijos paslaugų teikėjams, duomenų centrų paslaugų teikėjams, turinio teikimo tinklų teikėjams, valdomų paslaugų teikėjams, valdomų saugumo paslaugų teikėjams, elektroninių prekyviečių, interneto paieškos sistemų ir socialinių tinklų paslaugų platformų teikėjams ir patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjams, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas), Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatyme, taip pat kituose teisės aktuose. Kai atsparumo užtikrinimo priemonė **atliekama (įskaitant informavimą apie incidentus)** ar dokumentas jau parengtas pagal kitą teisės aktą, jis gali būti naudojamas Aprašo reikalavimams įvykdyti, vengiant dubliavimo.“*

Toks reglamentavimas sudarytų sąlygas praktiškai įgyvendinti Apraše numatytą dubliuojamo reguliavimo ir nepagrįstos administracinės naštos vengimo uždavinį, užtikrintų didesnę teisinę aiškumą ir leistų subjektams daugiau išteklių skirti faktiniam infrastruktūros atsparumo stiprinimui.

### III. Atsparumo priemonių finansavimo planavimas

Aprašo VI skyriuje numatyta galimybė ypatingos svarbos subjektams kreiptis dėl atsparumo stiprinimo paramos, įskaitant finansinę paramą teisės aktų nustatyta tvarka. Suprantame, kad subjekto įtraukimas į Sąrašą savaime nesuteiktų teisės gauti finansavimą, o finansinė parama būtų teikiama atsižvelgiant į valstybės pagalbą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir turimus valstybės biudžeto asignavimus.

Siekdamos, kad ši galimybė būtų praktiškai įgyvendinama, **Organizacijos siūlo kartu su Sąrašo sudarymu numatyti tolesnius veiksmus dėl finansuotinių atsparumo stiprinimo priemonių ir galimų valstybės bei Europos Sąjungos finansavimo šaltinių.** Šiuos veiksmus būtų tikslinga derinti ir su Organizacijų Nacionaliniam pažangos planui pateiktu pasiūlymu dėl Lietuvos elektroninių ryšių infrastruktūros atsparumo ir veiklos tęstinumo programos, kuria numatoma stiprinti valstybės ir elektroninių ryšių operatorių partnerystę, nustatyti prioritetines investicijų kryptis ir finansavimo principus.

Prašome įvertinti šiuos pasiūlymus tikslinant Aprašą ir rengiant Sąrašą. Esame pasirengę prisidėti prie nuostatų patikslinimo ir bendradarbiauti su atsakingomis institucijomis bei operatoriais, kad naujoji sistema padėtų stiprinti ryšių atsparumą, užtikrintų aiškų atsakomybių pasiskirstymą ir nedubliuotų jau taikomų reikalavimų.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Asociacijos INFOBALT direktoriaus pavaduotojas Virgilijus Dirma

Asociacija Investors' Forum vykdomasis direktorius Vytautas Šilinskas